

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/10/2018
Identifikačné číslo spisu:	1110245256
Dátum vydania rozhodnutia:	23.04.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1110245256.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne VSŽ a. s., so sídlom v Košiciach, Južná trieda 97, IČO: 45 887 012, zastúpenej JUDr. Ivanom Jurčišinom, advokátom v Košiciach, Mlynská 26, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 9 C 177/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2016 sp. zn. 7 Co 556/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 2. apríla 2015 č. k. 9 C 177/2010-165 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia náhrady škody vo výške 134 825,50 eur s príslušenstvom, a žalovanej nepriznal náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 28. septembra 2016 sp. zn. 7 Co 556/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C.s.p.“) a žalovanej priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala 22. decembra 2016 žalobkyňa dovolanie, ktoré odôvodnila tým, že súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Pri jeho podaní nebola zastúpená advokátom a ani nepreukázala, že v dovolacom konaní za ňu koná člen alebo zamestnanec, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

4. Následne, súd prvej inštancie uznesením z 9. marca 2017 č. k. 9 C 177/2010-230 vyzval dovolateľku, aby v lehote 15 dní od jeho doručenia predložila súdu splnomocnenie oprávňujúce advokáta na

zastupovanie v dovolacom konaní alebo doklad, ktorým preukáže, že zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a poučil ju o následkoch nesplnenia tejto povinnosti. Na výzvu súdu žalobkyňa 19. apríla 2017 predložila splnomocnenie udelené na podanie dovolania JUDr. A.. Keďže z predloženého splnomocnenia nebolo zrejmé, či splnomocnenec je zamestnancom dovolateľky resp. jej členom, ktorý za ňu koná, súd prvej inštancie uznesením zo 16. mája 2017 č. k. 9 C 177/2010-236 opätovne vyzval dovolateľku, aby predložené splnomocnenie o uvedenú skutočnosť doplnila. Žalobkyňa 29. júna 2017 predložila splnomocnenie udelené advokátovi JUDr. Ivanovi Jurčištinovi pre svoje zastupovanie v dovolacom konaní.

5. Žalovaná sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadрила.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Aby dovolanie vyvolalo zamýšľané právne následky a dovolací súd mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a dovolanie vecne prejednať, musia byť splnené všetky podmienky jeho prípustnosti. Civilný sporový poriadok vyžaduje, aby dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou (§ 424 až § 426 C.s.p.), v zákonom stanovenej lehote (§ 427 C.s.p.), smerovalo proti prípustnému predmetu dovolania (§ 419 až § 423 C.s.p.) a spĺňalo zákonom vyžadované náležitosti vrátane osobitnej podmienky povinného zastúpenia advokátom v dovolacom konaní (§ 428 a § 429 C.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania sú vzájomne previazané; pre úspešné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku musia byť splnené nielen všetky kumulatívne, ale zároveň súčasne.

9. Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľ'a musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

10. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016, stanovujúc osobitnú podmienku dovolacieho konania, vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 C.s.p.) zastúpený advokátom a aby podané dovolanie bolo spísané advokátom. Požiadavka povinného právneho zastúpenia sa vzťahuje už na fázu podania dovolania. Ak dovolateľ splnomocní advokáta až po podaní dovolania, podmienka povinného právneho zastúpenia splnená nie je (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, str. 1399).

11. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429

ods. 1 C.s.p.) upravuje § 436 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 C.s.p. poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

12. Ustanovenie § 436 ods. 1 C.s.p. predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 C.s.p. a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

13. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 C.s.p. vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 C.s.p.). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

14. V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa napadla dovolaním rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. septembra 2016 sp. zn. 7 Co 556/2015. Toto rozhodnutie, ktoré podľa doručky prevzala 14. novembra 2016, obsahuje riadne poučenie o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania a povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní (§ 393 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie žalobkyne bolo podané súdu prvej inštancie 22. decembra 2016. Dovolaťka pri jeho podaní nebola zastúpená advokátom a žiadnym spôsobom nepreukázala, že za ňu v dovolacom konaní koná zamestnanec alebo člen s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa a že táto osoba dovolanie spísala. Napriek tejto skutočnosti súd prvej inštancie v rozpore s ustanovením s § 436 ods. 1 C.s.p. prihliadol na vadu dovolania podľa § 429 C.s.p. a uznesením z 9. marca 2017 č. k. 9 C 177/2010-230 vyzval dovolateľku na jej odstránenie. Následne na výzvu súdu dovolateľka v súdom stanovenej lehote (19. apríla 2017) predložila splnomocnenie pre podanie dovolania JUDr. A., z ktorého však nebolo zrejmé, či JUDr. A. za žalobkyňu koná ako zamestnanec v zmysle § 429 ods. 2 písm. b/ C.s.p. Súd prvej inštancie uznesením zo 16. mája 2017 opätovne vyzval žalobkyňu na odstránenie vady podľa § 429 C.s.p., na ktorú žalobkyňa reagovala tak, že súdu 29. júna 2017 predložila splnomocnenie pre svoje zastupovanie v dovolacom konaní udelené advokátovi JUDr. Ivanovi Jurčišinovi.

15. Aby boli splnené všetky podmienky prípustnosti dovolania a dovolací súd mohol uskutočniť meritorný dovolací prieskum, je procesnou povinnosťou dovolateľa podať a formulovať svoje dovolanie tak, že pri zachovaní podmienky včasnosti jeho podania zároveň bude splnená podmienka náležitostí dovolania vrátane povinného právneho zastúpenia v zmysle § 429 C.s.p. To znamená, že ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, dovolateľ je povinný v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré dovolaním napáda (§ 427 ods. 1 C.s.p.), podať dovolanie právne perfektné, t. j. spĺňajúce všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle § 428 a § 429 C.s.p.; prípadne vady už podaného dovolania v tejto lehote odstrániť tak, aby všetky zákonom požadované náležitosti spĺňalo. (Jediná výnimočná procesná situácia, kedy súd poskytne dovolateľovi dodatočnú lehotu na odstránenie vád, sa týka výlučne vady podľa § 429 ods. 1 C.s.p., a to len za predpokladu absencie resp. nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom; o čo ale v prejednávanej veci nešlo). Opačný záver, podľa ktorého ak by pre právne relevantné uplatnenie tohto mimoriadneho opravného prostriedku pri zachovaní stanovenej dvojmesačnej dovolacej lehoty postačovalo len podanie akéhokoľvek blanketného, neúplného, nesprávneho alebo nezrozumiteľného dovolania a dovolateľ by mohol vady takéhoto dovolania účinne odstraňovať aj po uplynutí tejto lehoty (v podstate až do vydania rozhodnutia dovolacím súdom), je v rozpore s koncepciou prísneho režimu koncentrácie sporového konania, ktorá sa vzťahuje na inštitút dovolania upravený Civilným sporovým poriadkom (por. § 430, § 434, § 427 ods. 1 v spojení s § 436 ods. 1 a contrario C.s.p.), ako aj s ustanoveniami zákona vymedzujúcimi podmienky prípustnosti dovolania (§ 419 až § 435 C.s.p.).

16. Pokiaľ dovolateľ podal dovolanie nespĺňajúce zákonom požadované náležitosti, resp. ich nedostatky

do uplynutia lehoty na podanie dovolania neodstránil (a nejde o procesnú situáciu predpokladanú ustanovením § 436 ods. 1 C.s.p.), podmienky prípustnosti dovolania neboli splnené úplne, a tak vznikol právny následok v podobe neprípustnosti dovolania, na ktorom nemôže ďalšie konanie dovolateľa nič zmeniť. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie v podobe výzvy na odstránenie väd dovolania, na vydanie ktorej neboli splnené podmienky, tak ako sa to stalo v prejednávanej veci, nemôže v konkrétnom prípade prelomiť všeobecne záväzné ustanovenia zákona o podmienkach prípustnosti dovolania a týmto spôsobom konkrétnemu dovolateľovi de facto poskytnúť právne ničím neodôvodnenú výhodu v podobe predĺženia lehoty na podanie dovolania spĺňajúceho všetky náležitosti. Na uvedenom nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že dovolateľ sa v dobrej viere riadil takouto nesprávnou výzvou súdu a v stanovenej lehote jej v plnej miere vyhovel, pretože už raz vzniknutý právny následok neprípustnosti dovolania nemožno akýmkoľvek ďalším konaním súdu či strany zvrátiť a dovedy neprípustné dovolanie „sprípustiť“.

17. Pokiaľ teda v prejednávanom spore dovolateľka podala v stanovenej lehote dovolanie s vadami podľa § 429 C.s.p., nepreukázala, že za ňu v dovolacom konaní koná jej zamestnanec s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa a splnomocnenie na svoje zastupovanie v dovolacom konaní advokátom predložila podaním doručeným súdu prvej inštancie 29. júna 2017, teda zjavne po uplynutí lehoty na podanie dovolania (§ 427 ods. 1 C.s.p.), dovolací súd uzatvára, že dovolateľka nebola právne zastúpená advokátom vo fáze podania dovolania a podala dovolanie, ktoré nebolo spísané advokátom, hoci bola o tejto osobitnej podmienke dovolacieho konania riadne poučená v odvolacom konaní. Podmienka povinného právneho zastúpenia dovolateľky advokátom nebola splnená úplne, počas celého dovolacieho konania, preto dovolací súd dovolanie žalobkyne proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odmietol podľa § 447 písm. e/ C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.